

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2021. november 11.*

Tartalomjegyzék

Jogi háttér	3
Az uniós jog	3
Az 1346/2000/EK rendelet	3
A 2004/38/EK irányelv	4
A 492/2011/EU rendelet	4
Az Egyesült Királyság joga	5
A fizetéseképtelenségnek a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókon alapuló nyugdíjjogosultságokra gyakorolt hatásaira vonatkozó szabályok	5
A csődnek a jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukciók alapján fennálló nyugdíjjogosultságokra gyakorolt hatásaira vonatkozó szabályok	7
Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések	8
Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről	13
Előzetes észrevételek	13
A letelepedési szabadság korlátozásának fennállásáról	15
A letelepedés szabadsága korlátozásának fennállásáról	20
A letelepedés szabadsága korlátozásának igazolására alkalmas nyomós közérdek fennállásáról	20
A letelepedés szabadsága korlátozásának igazolásáról	21
A költségekről	23

* Az eljárás nyelve: angol.

„Előzetes döntéshozatal – Személyek szabad mozgása – Uniós polgárság – EUMSZ 21. cikk – Letelepedés szabadsága – EUMSZ 49. cikk – Egyenlő bánásmód – 2004/38/EK irányelv – A 24. cikk (1) bekezdése – Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának azon szabályozása, amely a valamely nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyontömegből történő, főszabály szerint teljes és automatikus kivonását az érintett nyugdíjkonstrukció adózási szempontból történő jóváhagyásától teszi függővé – E követelménynek a szabad mozgáshoz való jogát gyakorló uniós polgár fizetéseképtelenségi eljárásában annak érdekében történő előírása, hogy állandó jelleggel önálló vállalkozói tevékenységet folytasson az Egyesült Királyságban – Ezen uniós polgárt a származási tagállamában adózási célból létrehozott és jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból eredően megillető nyugdíjjogosultságok – E nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyomból való említett kivonásának kedvezményéből való kizárása – A csődeljárás körébe tartozó vagyomból történő kivonásra vonatkozó, a csődbe jutott személy szempontjából jóval kevésbé előnyös rendszernek e nyugdíjjogosultságokra való alkalmazása”

A C-168/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (business and property courts, insolvency and companies list) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium, [kereskedelmi és tulajdonjogi bíróságok, fizetéseképtelenségi és cégjegyzék] Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2020. április 22-én érkezett, 2020. március 30-i határozatával terjesztett elő a

BJ, M vagyonfelügyelőjeként eljárva,

OV, M vagyonfelügyelőjeként eljárva,

és

M felesége,

MH,

ILA,

M

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva (előadó), J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az M vagyonfelügyelőjeként eljáró BJ és OV képviselőjében D. J. Rhee QC, C. Harrison barrister és I. Gill solicitor,
- M felesége, MH, ILA és M képviselőjében G. Peretz QC, J. Briggs barrister és S. Gilchrist solicitor,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Armati, L. Malferrari és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 21. és EUMSZ 49. cikk, az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az M vagyonfelügyelőjeként eljáró BJ és OV (a továbbiakban: vagyonfelügyelők), valamint M felesége, MH, az ILA és M (a továbbiakban együtt: M és társai) között a vagyonfelügyelők a csődeljárás körébe tartozó vagyona M ír állampolgárnak járó, Írországbán létrehozott és az ír adójog alapján jóváhagyott nyugdíjkonstrukción alapuló nyugdíjjogosultságai miatt benyújtott panasz annak tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1346/2000/EK rendelet

- 3 A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.) „Nemzetközi joghatóság” című 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írta elő:

„(1) A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatók [helyesen: az adós fő érdekeltségeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell tekinteni a fő érdekeltségek központjának.”

- 4 Ugyanezen rendeletnek „Az alkalmazandó jog” című 4. cikke szerint:

„(1) Amennyiben e rendelet eltérően nem rendelkezik, a fizetéseképtelenségi eljárásra és joghatásaira annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az ilyen eljárást megindítják (a továbbiakban: az eljárás megindításának helye szerinti állam).

(2) Az eljárás megindításának helye szerinti állam joga határozza meg az ilyen eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének feltételeit. Különösen meg kell határozni [helyesen: E jog határozza meg különösen]:

[...]

b) a vagyontárgyakat, amelyek a vagyon részét képezik, és az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően megszerzett vagy rá átruházott vagyontárgyak kezelését;

[...]”

- 5 Az 1346/2000 rendeletet hatályon kívül helyezte a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 141., 19. o.; helyesbítés: HL 2016. L 349., 40. o.). Mindazonáltal, tekintettel az alapügy tényállásának időpontjára, arra az időbeli hatály szempontjából kizárólag az 1346/2000 rendelet alkalmazandó.

A 2004/38/EK irányelv

- 6 A 2004/38 irányelv „Egyenlő bánásmód” című 24. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A Szerződésben és a másodlagos jogban kifejezetten előírt különleges rendelkezésekre is figyelemmel, az ezen irányelv alapján a fogadó tagállam területén tartózkodó valamennyi uniós polgárt a Szerződés alkalmazási körébe tartozó területeken egyenlő bánásmód illet meg a fogadó tagállam állampolgáraival. [...]”

A 492/2011/EU rendelet

- 7 A munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„Az 1968. október 15-i, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló tanácsi 1612/68/EGK rendeletet [(HL 1968. L 257., 2. o.; helyesbítés: HL 2016. L 349., 40. o.),] több alkalommal jelentősen módosították. Az áttekinthetőség és érthetőség érdekében ezt a rendeletet kodifikálni kell.”

- 8 A 492/2011 rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól [helyesen: munkavállalóktól] eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) A hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez.”

Az Egyesült Királyság joga

A fizetéseképtelenségnek a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókon alapuló nyugdíjjogosultságokra gyakorolt hatásaira vonatkozó szabályok

- 9 A 2000. május 29-én hatályba lépett Welfare Reform and Pensions Act 1999 (a népjóléti reformról és a nyugdíjakról szóló 1999. évi törvény, a továbbiakban: 1999. évi WRPA) 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A csőd hatása a nyugdíjjogosultságra: jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók

- (1) Amennyiben az e cikk hatálybalépését követően benyújtott, csődeljárás megindítása iránti kérelem alapján valamely személlyel szemben elrendelik a csődeljárás megindítását, a valamely jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból őt megillető nyugdíjjogosultságok nem képezik részét a csődeljárás körébe tartozó vagyonának.

E cikk alkalmazásában »jóváhagyott nyugdíjkonstrukció«:

- (a) a Finance Act 2004 (2004. évi költségvetési törvény) 153. cikke alapján nyilvántartásba vett nyugdíjkonstrukció

[...]

- (h) bármilyen jellegű nyugdíjkonstrukció, amelyről miniszteri rendelet rendelkezik;

[...]”

- 10 A jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókat illetően a vagyonfelügyelők az 1999. évi WRPA 15. cikke alapján bírósági úton kérhetik a „túlzott mértékűnek” minősített nyugdíjjárulék visszatérítését.

- 11 Az Occupational and Personal Pension Schemes (Bankruptcy) (No. 2) (Regulations) 2002 (a csőd esetén a foglalkoztatói és magánnyugdíj-konstrukciókról szóló, 2/2002 rendelet, a továbbiakban: 2/2002 rendelet) 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja előírja:

„Az érintett nyugdíjkonstrukciók:

- (1) Az [1999. évi WRPA] 11. cikke (2) bekezdésének (h) pontja értelmében vett kötelező nyugdíjkonstrukciók (»jóváhagyott nyugdíjkonstrukciónak« minősülő nyugdíjkonstrukciók) olyan megállapodások [...]

[...]

- (c) amelyekre [az Income Tax (Earnings and Pensions) Act 2003 (jövedelemadóról {jövedelem és nyugdíj} szóló 2003. évi törvény)] (a külföldi nyugdíjbiztosítás járulékainak megfizetése alóli mentesség) 308A. cikke alkalmazandó;

[...]”

- 12 Az Income Tax (Earnings and Pensions) Act 2003 (a munkabéreket és a nyugdíjakat terhelő jövedelemadóról szóló 2003. évi törvény; a továbbiakban: ITEPA) 308A. cikke következőképpen rendelkezik:

„A külföldi nyugdíjkonstrukciókba történő járulékfizetés alóli mentesség

(1) A munkabér vonatkozásában nem merül fel személyijövedelemadó-fizetési kötelezettség, ha a munkáltató valamely, mentességben részesülő külföldi nyugdíjkonstrukció keretében e nyugdíjkonstrukció érintett migráns kedvezményezettjének minősülő munkavállaló vonatkozásában fizet járulékot.

(2) Az (1) bekezdésben.

»a feltételeknek megfelelő külföldi nyugdíjkonstrukció« és

»érintett migráns kedvezményezett«

jelentése megegyezik a 2004. évi költségvetési törvény 33. mellékletében (külföldi nyugdíjkonstrukciók: érintett migráns kedvezményezett) szereplőkkel.”

- 13 Az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „külföldi nyugdíjbiztosítás” (*overseas pension scheme*) fogalmát a 2004. évi költségvetési törvény 150. cikkének (7) bekezdése a következőképpen határozza meg:

„[...] »külföldi nyugdíjkonstrukció« olyan nyugdíjkonstrukció (a nyilvántartott nyugdíjkonstrukció kivételével),

(a) amelyet az Egyesült Királyságon kívüli országban vagy területen hoztak létre, és

(b) amely teljesíti a jelen cím tekintetében az adóhatóságok (Board of Inland Revenue) rendeletében előírt valamennyi feltételt.”

- 14 A Pension Schemes (Categories of Country and Requirements for Overseas Pension Schemes and Recognised Overseas Schemes) Regulations 2006 (a nyugdíjbiztosításokról szóló 2006. évi rendelet [a külföldi nyugdíjkonstrukciók és az elismert külföldi nyugdíjkonstrukciók kategóriái és a külföldi nyugdíjkonstrukciók esetében előírt feltételek]) előírja, hogy a 2004. évi költségvetési törvény 150. cikke (7) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételek többek között akkor teljesülnek, ha a nyugdíjkonstrukció szakmai jellegű, a létesítése szerinti országban vagy területen létezik olyan, a nyugdíjkonstrukciókat felügyelő szerv, amely a kérdéses nyugdíjkonstrukció felett felügyeletet gyakorol, és a nyugdíjkonstrukciót adózási szempontból jóváhagyták.

- 15 A külföldi nyugdíjkonstrukciónak ahhoz, hogy az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „feltételeknek megfelelő külföldi nyugdíjkonstrukciónak” (*qualifying overseas pension scheme*) minősüljön, és így az 1999. évi WRPA 11. cikkének hatálya alá tartozzon, teljesítenie kell a 2004. évi költségvetési törvény 33. mellékletének 5. pontjában foglalt feltételeket, amelyek (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E melléklet alkalmazásában a külföldi nyugdíjkonstrukció abban az esetben minősül a feltételeknek megfelelő külföldi nyugdíjkonstrukciónak, ha:

- (a) a konstrukció kezelője értesítette az adóhatóságot arról, hogy külföldi nyugdíjkonstrukcióról van szó, és ezt az adóhatóság által igényelt módon bizonyította,
- (b) a konstrukció kezelője az adóhatósággal szemben vállalta, hogy azt tájékoztatja arról, ha a külföldi nyugdíjkonstrukció megszűnik,
- (c) a konstrukció kezelője az adóhatósággal szemben vállalta, hogy eleget tesz a terhére előírt mindennemű, a nyugdíjjogosultság keletkezésével kapcsolatos tájékoztatási követelménynek, [...]

[...]”

A csődnek a jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukciók alapján fennálló nyugdíjjogosultságokra gyakorolt hatásaira vonatkozó szabályok

- 16 Az 1999. évi WRPA 12. cikke előírja:

„A csőd hatása a nyugdíjjogosultságra: jóvá nem hagyott konstrukciók

- (1) Az államtitkár közvetlenül vagy közvetve rendeletben előírhatja, hogy valamely személynek a jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukcióból eredő jogosultságai elkülönülnek az e személlyel szemben megállapított csődeljárás körébe tartozó vagyontól [...]
- (2) Az e cikk alapján elfogadott rendeletek különösen a következőket írhatják elő:
 - (a) a jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukcióból eredő jogosultságoknak az egyén vagyonából történő kivonása,
 - (i) a kérelmére valamely kijelölt bíróság által hozott végzéssel, vagy
 - (ii) a közte és a vagyonfelügyelője között létrejött, előírt feltételeknek megfelelő megállapodásnak megfelelően;
 - (b) annak lehetősége, hogy a bíróság az ilyen végzésre vonatkozó határozatát az alábbiakra alapítsa:
 - (i) az egyén és családja jövőbeli szükségletei, és
 - (ii) annak valószínűsége, hogy (nyugdíj vagy más jogcímen) más nyugdíjrendszerben fennálló nyugdíjjogosultságai alapján részesül ellátásban, és (amennyiben ez a helyzet) milyen mértékben tűnik elegendőnek e szükségletek kielégítésére [...]

- 17 Az 1999. évi WRPA 12. cikkének (2) bekezdése értelmében a 2/2002 rendelet 4–6. cikke lehetővé teszi a csődbe jutó személy számára, hogy azon bíróságtól, amely előtt a fizetéseképtelenségi eljárást megindították, kérje, hogy a csődeljárás körébe tartozó vagyonból részben vagy egészben kivonja a

jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukcióból eredő jogosultságait, figyelembe véve e személynek és családjának a jövőbeni lehetséges szükségleteit, vagy hogy a vagyonfelügyelőjével olyan megállapodást kössön, amely megfelel a hasonló hatású feltételeknek.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 M a csődjét megelőzően ingatlanfejlesztői tevékenységét elsősorban, jóformán kizárólagosan Írországbán, az ír jog szerinti MMC társaságon keresztül végzett tevékenységet.
- 19 2002-ben e társaság az ILA-nál kötött és az ír jog által szabályozott biztosítás formájában foglalkoztatói nyugdíjkonstrukciót vezetett be, amely alapján M egyszeri 6 161 256 eurós befizetése ellenében nyugdíjba vonulása vagy korai elhalálozása időpontjában ellátásokat nyújt.
- 20 2009. július 16-án M és M felesége létrehozta az ír jog szerinti S Industries társaságot, amelynek M 2012. április 14-ig ügyvezetője, valamint 2009. december 1-jétől 2011. január 31-ig munkavállalója volt.
- 21 Az S Industries 2009. augusztus 31-án kelt közokirattal az ír jog hatálya alá tartozó nyugdíjkonstrukciót (a továbbiakban: az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció) hozott létre e társaság munkavállalói javára, de amelynek ténylegesen kizárólagos kedvezményezettjei M, M felesége és a fiuk, RM voltak.
- 22 E konstrukciót kifejezetten abból a célból alakították ki, hogy azt az ír adójog által meghatározott nyugdíjkonstrukcióként lehessen jóváhagyni.
- 23 2009. október 28-i levelükben az ír adóhatóságok értesítették MH-t, hogy e konstrukciót az ír adójogszabályok szempontjából nyugdíjkonstrukcióként hagyták jóvá, amely 2009. augusztus 30-án lépett hatályba.
- 24 2009. december 7-i átruházási okiratában az MMC átruházta az ILA-val kötött biztosítást MH-ra, M-re és M feleségére mint az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció kezelőjére, annak érdekében, hogy e konstrukció a megkötött biztosításra tekintettel megfelelő nyugdíjat biztosítson M számára. Ennélfogva az említett biztosítást belefoglalták az alapügyben szereplő nyugdíjkonstrukcióba.
- 25 2010 novemberében, az írországi ingatlanpiac összeomlását követően az MMC-re vonatkozó csődeljárást Írországbán a National Asset Management Agency (nemzeti vagyonkezelési hivatal, Írország) kérelmére indították meg, amely megszerezte e társaságnak az ír nemzeti banknál vezetett számláin fennálló tartozásait.
- 26 2011 februárjától M részben Londonban (Egyesült Királyság) élt. 2011 júliusától M és M felesége állandó jelleggel Londonba költözött.
- 27 A 2011. augusztus 31-ig tartó időszakban az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció kezelői több kifizetést teljesítettek M részére, mivel 2010-ben betöltötte a 60. életévét. E konstrukció javára semmilyen járulékfizetésre nem került sor M vagy M felesége nevében, miután ők az Egyesült Királyságba költöztek.

- 28 Az Egyesült Királyságba való költözése időpontjában M-nek jelentős személyes tartozásai voltak többek között az állami vagyonkezelési ügynökséggel szemben, mivel a vagyonfelügyelők szerint a vagyonát terhelő követelések teljes összege meghaladta az egymilliárd eurót.
- 29 A 2011. július 26-i okirattal M-et megfosztották az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció kezelőjének jogállásától, így MH és M felesége maradtak e konstrukció egyedüli kezelői.
- 30 2011 augusztusától M az Egyesült Királyságban végzendő ingatlanközvetítési és ingatlanépítési tanácsadó tevékenység céljából Londonban vett bérbe irodahelyiségeket.
- 31 M adótanácsadója 2012. március 26-i levelében értesítette az ír adóhatóságot arról, hogy M jelenleg Londonban rendelkezik lakóhellyel, és benyújtotta az Egyesült Királyság adóhatóságainak M 2012. július 31-ig tartó időszakra vonatkozó hozzáadottértékadó-bevallását, valamint a 2012. április 5-ig tartó időszakra vonatkozó adóbevallását.
- 32 2012. április 13-án az S Industries az Egyesült Királyságban telephelyet létesítő külföldi társaságként került nyilvántartásba vételre az Egyesült Királyság szabályai, azaz a (UK) Companies Act 2006 (az Egyesült Királyság 2006. évi társasági törvénye) alapján. E társaság nyilvántartásba vételi kérelméből kitűnik, hogy e telephely alapításának időpontja 2011. december 1-je, működési helye London volt, M az ügyvezetője, M felesége pedig a társaság ügyvezetője, valamint a titkára volt.
- 33 2012. november 2-án M-et az ugyanezen a napon tett bejelentése nyomán a High Court of Justice (England & Wales) (felsőbíróság [Anglia és Wales], Egyesült Királyság) fizetéseképtelennek nyilvánította.
- 34 A kérdést előterjesztő bírósághoz 2018. november 1-jén benyújtott kérelmükkel a vagyonfelügyelők bejelentették igényüket a csődeljárás körébe tartozó vagyontól az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció részét képező biztosításhoz kapcsolódó jogosultságokra. A vagyonfelügyelők szerint e biztosítás értéke 2020. augusztus 19-én 8 462 870,24 euró volt, amit M vitat.
- 35 M és társai a védelmük érdekében arra hivatkoztak, hogy az uniós jog, különösen az EUMSZ 21., EUMSZ 45. és EUMSZ 49. cikk, a 2004/38 irányelv 24. cikke, valamint a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az alapügyben szereplő nyugdíjkonstrukcióból eredő valamennyi jognak az 1999. évi WRPA 11. cikke szerinti jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból eredő jogosultságként el kell különülnie a csődeljárás körébe tartozó vagyontól. Másodlagosan azt kérik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az 1999. évi WRPA 12. cikke alapján rendelje el az említett jogoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyontól való kivonását.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság először is az Egyesült Királyságnak az alapügyben alkalmazandó szabályozását illetően megjegyzi, hogy nem vitatott, hogy az Egyesült Királyság adóhatóságai nem vették nyilvántartásba az alapügyben szereplő nyugdíjkonstrukciót a 2004. évi költségvetési törvény 153. cikke alapján, és az említett nyugdíjkonstrukció tehát nem minősül az 1999. évi WRPA 11. cikke (2) bekezdésének (a) pontja szerinti jóváhagyott nyugdíjkonstrukciónak, és az abból eredő jogosultságok az 1999. évi WRPA 11. cikke (2) bekezdésének (a) pontja értelmében kivonásra kerülnek a csődeljárás körébe tartozó vagyontól.

- 37 E bíróság ezenkívül rámutat arra, hogy az 1999. évi WRPA 11–16. cikkének célja, hogy a nyugdíjjogosultság kialakítására és az ahhoz kapcsolódó adókedvezményre annak érdekében kerüljön sor, hogy azok a magánszemélyeknek a jövőbeli nyugdíjuk keretében pénzügyi támogatást nyújtsanak, nem pedig azért, hogy megvédjék a hitelezők pénzügyi érdekeit a magánszemélyek nyugdíjba vonulása előtti csődje esetén, és – az úgynevezett „túlzott mértékű” járulékok esetét kivéve – e jogok elválnak a csődeljárás körébe tartozó vagyontól.
- 38 Az 1999. évi WRPA 11. cikkének alkalmazása általában az adózás szempontjából jóváhagyott konstrukciókra korlátozódik, mivel e konstrukciók egyik sajátossága az, hogy korlátozottak az azok alapján nyújtható ellátások.
- 39 Ezzel szemben az 1999. évi WRPA 12. cikkében említett, nem jóváhagyott konstrukciók alapján nyújtható ellátások nem korlátozottak, ami a kérdést előterjesztő bíróság szerint magyarázatot adhat arra, hogy azok miért nem teljes egészében, hanem csak a csődbe jutott és családja észszerű szükségleteinek megfelelő mértékben, valamint a vagyonfelügyelők vagy az e tekintetben diszkrecionális jogkörrel rendelkező bíróság beleegyezése mellett különülnek el a csődeljárás körébe tartozó vagyontól.
- 40 A 2004. évi költségvetési törvény 153. cikke alapján főszabály szerint lehetséges egy olyan külföldi nyugdíjkonstrukció nyilvántartásba vétele, mint az alapügyben szereplő nyugdíjkonstrukcióé, amely e konstrukcióból eredő jogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való, az 1999. évi WRPA 11. cikkének (1) bekezdése szerinti kivonásához vezet. Ez olyan adókedvezményeket eredményezne, mint a konstrukció javára fizetett járulékok, valamint az abból származó jövedelmek és nyereség adómentessége, ugyanakkor olyan hátrányokkal is jár, mint különösen a konstrukcióból adótartozás felhalmozása nélkül teljesíthető kifizetések korlátozása.
- 41 Következésképpen az ilyen nyilvántartásba vétel nem egyszerű formalitás, hanem olyan eljárás, amely súlyos következményekkel jár.
- 42 Még nyilvánvalóbb, hogy az Európai Unió tagállamainak állampolgárai esetén valószínűbb, mint az Egyesült Királyság állampolgárai esetén, hogy olyan rendszerekben szereznek nyugdíjjogosultságokat, amelyeket nem vettek nyilvántartásba a 2004. évi költségvetési törvény 153. cikke alapján.
- 43 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az olyan nyugdíjkonstrukció kezelői, amely az ír adójogszabályok által előírt engedélyezési feltételeknek megfelelő módon jött létre, mint amilyen az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció, nem feltétlenül kívánják azt elérni, hogy e konstrukció megfeleljen az Egyesült Királyság adójogszabályai által előírt engedélyezési feltételeknek is.
- 44 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy mivel megfelel a jelen ítélet 14. pontjában említett 2006. évi rendeletben előírt feltételeknek, a nyugdíjkonstrukció többek között akkor minősíthető a 2004. évi költségvetési törvény 150. cikkének (7) bekezdése értelmében vett „külföldi nyugdíjkonstrukciónak”, ha olyan foglalkoztatói nyugdíjkonstrukcióról van szó, amelyet a létrehozás szerinti országban vagy területen székhellyel rendelkező szervezet ellenőriz.
- 45 Mindazonáltal, mivel az érintett nyugdíjkonstrukció kezelői nem tették meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy e terv megfeleljen a 2004. évi költségvetési törvény 33. melléklete 5.1. pontjában említett, többek között a konstrukciónak az Egyesült Királyság adóhatóságai felé

- történő bejelentésével és annak bizonyításával kapcsolatos feltételeknek, hogy nyugdíjkonstrukcióról van szó, valamint hogy e hatóságok bizonyos tájékoztatási követelményeinek eleget tesznek, az említett konstrukció nem minősíthető az ITEPA 308A. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „feltételeknek megfelelő külföldi nyugdíjkonstrukciónak”, így az ezen konstrukcióból eredő jogosultságok az 1999. évi WRPA 11. cikkének (1) bekezdése értelmében nem vonhatók ki a csődeljárás körébe tartozó vagyonból.
- 46 Bár kétségtelen, hogy e feltételeknek nem volt nehéz eleget tenni, és azok a gyakorlatban nem követelték meg különösen súlyos követelmények tiszteletben tartását, valamely nyugdíjkonstrukció kezelőinek általában kevésbé fűződik érdeke ahhoz, hogy megtegyék a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy az az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „feltételeknek megfelelő nyugdíjkonstrukcióvá” váljon.
- 47 Ez csak olyan helyzetben lenne másként, amelyről azonban az alapügyben nincs szó, amelyben az Egyesült Királyságban letelepedett kedvezményezettek, vagy a javukra mások szándékoznak járulékot fizetni.
- 48 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy bár az alapügyben szóban forgó nyugdíjkonstrukció az 1999. évi WRPA 12. cikke értelmében vett „nem jóváhagyott nyugdíjkonstrukciónak” minősíthető, az ilyen konstrukcióból eredő jogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való kivonását szabályozó rendelkezések a csődbe jutott szempontjából kevésbé előnyösek, mivel az 1999. évi WRPA 11. cikkében a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók tekintetében előírthoz képest kevésbé védik a csődbe jutott személy nyugdíjjogosultságait.
- 49 Ami ezt követően az alapügyben szóban forgó helyzetnek az uniós jogra tekintettel történő elemzését illeti, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a fő kérdés az, hogy a nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való kivonására vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések lehetnek-e bármilyen hatással a letelepedéshez való jogra, vagy más jogcímen tartoznak-e az EUMSZ 49. cikk hatálya alá.
- 50 Az említett bíróság rámutat, hogy M és társai e tekintetben azt állították, hogy nem szükséges sem annak bizonyítása, hogy az említett nemzeti jogi rendelkezések visszatartó hatást gyakorolhatnak a letelepedés szabadságára, sem pedig a migráns munkavállaló fogadó tagállambeli és származási tagállambeli helyzetének összehasonlítása.
- 51 Inkább a migráns munkavállaló fogadó tagállambeli helyzetének és az ugyanezen tagállam állampolgárainak helyzetét kell összehasonlítani. A szabad mozgáshoz való jogát gyakorló személy nyugdíjjogosultságainak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból történő kizárása e bíróság szerint a 2004/38 irányelv 24. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 49. cikkben biztosított „szociális kedvezmény”.
- 52 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a vagyonfelügyelők ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy a szóban forgó nemzeti jogi rendelkezések, különösen az 1999. évi WRPA 11. cikke, még önmagukban sem akadályozzák M letelepedéshez való jogát. Ezek ugyanis nyilvánvalóan nem tántorították el e jog gyakorlásától. Ezenkívül nem nyert bizonyítást, hogy ezek a rendelkezések összességében kedvezőtlenebbek lennének, mint az ír jog megfelelő rendelkezései. A 2004/38 irányelv 24. cikkét illetően az EUMSZ 21. cikk alkalmazásakor – tekintve, hogy azokat az uniós jog szintjén nem harmonizálták – figyelembe kell venni a fizetésektelenségre vonatkozó nemzeti jogszabályok közötti különbségtételt.

- 53 Végül a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy arra az átmeneti következtetésre jutott, amely szerint a fizetéseképtelenné nyilvánítást megelőzően a fizetéseképtelenségnek a letelepedési jogát gyakorló személy által valamely másik tagállamban önálló vállalkozóként működő személy által a származási tagállamában szerzett nyugdíjjogosultságra gyakorolt hatása kellően szoros kapcsolatot mutat az említett jog gyakorlásával ahhoz, hogy az EUMSZ 49. cikk hatálya alá tartozzon.
- 54 E bíróság úgy véli, hogy az Egyesült Királyságnak a nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való kivonására vonatkozó rendelkezései, amelyek értelmében az 1999. évi WRPA 11. cikkében előírt teljes körű védelem csak a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók jogosultjait illeti meg, még ha azokat nem is kifejezetten az állampolgárságra hivatkozással alakították ki, a tagállamoknak a letelepedési jogukat az Egyesült Királyságban gyakorló állampolgárai sokkal nagyobb arányát érintheti, mint az Egyesült Királyság állampolgárait, és ezáltal e rendelkezések valamely szociális előnyben való részesedés tekintetében az EUMSZ 49. cikk, valamint a 2004/38 irányelv 24. cikke által tiltott hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg.
- 55 A kérdést előterjesztő bíróság ráadásul úgy véli, hogy az ilyen hátrányos megkülönböztetés, amennyiben azt a Bíróság a kérdéseire adott válaszban megállapítja, kiküszöbölhető az 1999. évi WRPA 11. cikkének az uniós joggal összhangban álló értelmezésével, amely szerint e rendelkezés alkalmazása kiterjed egy másik tagállam adóhatóságai által jóváhagyott vagy nyilvántartásba vett nyugdíjkonstrukcióra is, mivel ez az értelmezés megfelel az érintett rendelkezések által követett célnak, amely annak biztosítására irányul, hogy a nyugdíjjogosultságok csak akkor élvezzenek teljes védelmet csőd esetén, ha azok azon tagállam adóhatósága által jóváhagyott, nyilvántartásba vett vagy elismert nyugdíjkonstrukciókból erednek, amely tagállamban azok fennállnak.
- 56 E körülmények között a High Court of Justice (England and Wales), Chancery Division (business and property courts, insolvency and companies list) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium, [kereskedelmi és tulajdonjogi bíróságok, fizetéseképtelenségi és cégjegyzék] Egyesült Királyság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Abban az esetben, ha valamely tagállam állampolgára gyakorolta az EUMSZ 21. és EUMSZ 49. cikk, valamint az [2004/38 irányelv] alapján őt megillető jogokat azáltal, hogy az Egyesült Királyságba költözött vagy ott telepedett le, összeegyeztethető-e e rendelkezésekkel az, hogy [az 1999. évi WRPA] 11. cikke a valamely nyugdíjkonstrukció, köztük a más tagállamban létrehozott és adózási szempontból jóváhagyott nyugdíjkonstrukció keretében fennálló nyugdíjjogosultságot attól függően zárja ki a csődeljárás körébe tartozó vagyonból, hogy a csőd bekövetkezésének időpontjában a nyugdíjkonstrukció [a 2004. évi költségvetési törvény] 153. cikkének megfelelően nyilvántartásban szerepelt-e, vagy az a [2/2002 rendelet 2. cikkében] előírt, tehát az Egyesült Királyságban adózási szempontból jóváhagyott nyugdíjkonstrukciónak minősül-e?
- 2) [E] kérdés megválaszolása szempontjából lényeges vagy szükséges-e:
- a) meghatározni, hogy a természetes személy elsősorban amiatt költözött-e az Egyesült Királyságba, hogy ott jelentsen csődöt?
- b) figyelembe venni i. a csődbe jutott személy számára az 1999. évi WRPA 12. cikke alapján a jóvá nem hagyott nyugdíjkonstrukciói tekintetében esetlegesen rendelkezésre álló védelmet, és ii. azt, hogy a vagyonfelügyelők behajthatnak-e pénzüsszeget a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók tekintetében?

- c) figyelembe venni az Egyesült Királyságban nyilvántartásba vett és adózási szempontból jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókra vonatkozó követelményeket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 57 Előzetesen rá kell mutatni először is arra, hogy – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is megjegyzi – a Bíróság továbbra is hatáskörrel rendelkezik a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből (EAK) való kilépéséről szóló megállapodás (HL 2020. L 29., 7. o.; a továbbiakban: kilépési megállapodás) 86. cikkének (2) bekezdése értelmében továbbra is joghatósággal rendelkezik arra, hogy az átmeneti, azaz a 2020. december 31-én lejárt időszak vége előtt a jelen kérelemre előzetes döntést hozzon.
- 58 Ezenkívül, mivel nem vitatott, hogy M ír állampolgárságából kifolyólag uniós polgár, aki az uniós jognak megfelelően gyakorolta az Egyesült Királyságban való tartózkodás jogát az említett átmeneti időszak lejártá előtt, és ezen időszakot követően továbbra is ott tartózkodik, a kilépési megállapodás 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az e megállapodásban biztosított védelemben kell részesülnie.
- 59 Így a kilépési megállapodás 25. cikke (1) bekezdésének megfelelően M önálló vállalkozóként a „fogadó államban”, vagyis az Egyesült Királyságban rendelkezik többek között – az EUMSZ 51. cikkben és az EUMSZ 52. cikkben foglalt, az alapügyben nem releváns korlátozásokkal – az EUMSZ 49. cikkben biztosított jogokkal, köztük „az önálló vállalkozói tevékenység megkezdéséhez és gyakorlásához való joggal”.
- 60 Másodszor, mivel a kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 21. cikkre és az EUMSZ 49. cikkre, valamint a 2004/38 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésére tekintettel kéri kérdéseinek megválaszolását, meg kell határozni, hogy e rendelkezések közül melyek alkalmazandók olyan helyzetben, mint amilyen az alapügyben szerepel.
- 61 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésének, amely általános jelleggel rögzíti a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás valamennyi uniós polgárt megillető jogát, különös kifejeződése a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó EUMSZ 45. cikk, a letelepedés szabadságára vonatkozó EUMSZ 49. cikk és a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó EUMSZ 56. cikk. Következésképpen, ha az alapügy az EUMSZ 45. cikk, az EUMSZ 49. cikk vagy az EUMSZ 56. cikk hatálya alá tartozik, nem szükséges, hogy a Bíróság határozzon az EUMSZ 21. cikk értelmezéséről (lásd ebben az értelemben különösen: 2007. szeptember 11-i Schwarz és Gootjes-Schwarz ítélet, C-76/05, EU:C:2007:492, 34. pont; 2007. szeptember 11-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-318/05, EU:C:2007:495, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Egyébiránt szintén az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedése magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására (2006. február 21-i Ritter-Coulais ítélet, C-152/03, EU:C:2006:123, 19. pont; 2019. március 14-i Jacob és Lennertz ítélet, C-174/18, EU:C:2019:205, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 63 A tagállamok állampolgárait megilleti különösen az a közvetlenül az EUM-Szerződésből eredő jog, hogy származási tagállamukat elhagyva másik tagállam területén tartózkodjanak abból a célból, hogy ott tevékenységet folytassanak (2008. április 1-jei Gouvernement de la Communauté française és gouvernement wallon ítélet, C-212/06, EU:C:2008:178, 44. pont).
- 64 Márpedig ezen elvekre tekintettel meg kell állapítani, hogy az alapügy vitathatatlanul az EUMSZ 49. cikk hatálya alá tartozik.
- 65 Nem vitatott ugyanis, hogy M azelőtt, hogy az Egyesült Királyságban csődöt jelentett, elhagyta Írországot, ahol elsődlegesen vagy akár kizárólagosan az ír piacon folytatott önálló vállalkozóként gazdasági tevékenységet annak érdekében, hogy állandó jelleggel az Egyesült Királyságban telepedjen le annak érdekében, hogy ezen állam piacán ugyanezen tevékenységet gyakorolja.
- 66 Egyébiránt az alapügy az M által a származási tagállamában végzett önálló vállalkozói tevékenységből eredő, a fogadó tagállamban való letelepedést megelőzően valamely nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságokat érinti (lásd analógia útján: 2019. március 14-i Jacob és Lennertz ítélet, C-174/18, EU:C:2019:205, 22. pont).
- 67 Ebből következik, hogy az EUMSZ 49. cikk egyértelműen alkalmazandó az olyan tényállásra, mint amely az alapügy tárgyát képezi, így a jelen ítélet 61. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően nem szükséges, hogy a Bíróság határozzon az EUMSZ 21. cikk értelmezéséről.
- 68 Ugyanez vonatkozik a 2004/38 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésére, amely az EUMSZ 18. cikket tükrözi, azáltal hogy rögzíti az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános elvét, amely az ezen irányelv alapján a fogadó tagállam területén tartózkodó valamennyi uniós polgárra alkalmazandó.
- 69 Mivel ugyanis a 2004/38 irányelv 24. cikkének (1) bekezdése a szövege szerint csak „[a] Szerződésben és a másodlagos jogban kifejezetten előírt különös rendelkezésekre is figyelemmel” alkalmazandó, e rendelkezés nem alkalmazható önállóan, amennyiben létezik az EUM-Szerződésben előírt, a hátrányos megkülönböztetést tiltó különös szabály, amely alkalmazandó az érintett helyzetre (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i Jobcenter Krefeld ítélet, C-181/19, EU:C:2020:794, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 70 Márpedig az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét különös szabály, mégpedig a munkavállalók szabad mozgása területén az EUMSZ 45. cikk, a letelepedés szabadsága területén az EUMSZ 49. cikk és a szolgáltatásnyújtás szabadsága területén az EUMSZ 56–EUMSZ 62. cikk hajtja végre (lásd ebben az értelemben: 2011. május 24-i Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-51/08, EU:C:2011:336, 80. pont; 2019. június 18-i Ausztria kontra Németország ítélet, C-591/17, EU:C:2019:504, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 71 Mivel az alapügyben szóban forgó helyzet egyértelműen az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának a letelepedés szabadsága területén az EUMSZ 49. cikkben foglalt különös szabállyal végrehajtott elve alá tartozik, nem szükséges, hogy a Bíróság határozzon a 2004/38 irányelv 24. cikke (1) bekezdésének értelmezéséről.
- 72 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket kizárólag az EUMSZ 49. cikkre tekintettel kell vizsgálni.

- 73 Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy az együttesen vizsgálandó két kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami jogi rendelkezés, amely a korábban főszabály szerint a valamely nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból történő teljes és automatikus kivonásával szemben azt a követelményt támasztja, hogy az adott nyugdíjkonstrukciót a fizetéseképtelenség időpontjában ezen államban adózási szempontból jóváhagyták, ha e követelményt előírják olyan helyzetben, amelyben az uniós polgárnak, aki a fizetéseképtelenségét megelőzően gyakorolta szabad mozgáshoz való jogát, és állandó jelleggel ugyanezen államban telepedett le annak érdekében, hogy ott önálló vállalkozóként gyakoroljon gazdasági tevékenységet, a származási tagállamában adózási szempontból létrehozott és jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból származnak nyugdíjjogosultságai.

A letelepedési szabadság korlátozásának fennállásáról

- 74 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – az alapügy egy ír állampolgárra, M-re vonatkozik, akivel szemben az 1346/2000 rendelet 3. cikkének megfelelően csődeljárás indult az Egyesült Királyságban, mivel ott letelepedett, és fő érdekeltségeinek központját a tevékenységeinek az ingatlanágazatba történő áthelyezését követően helyezte át, mielőtt csődöt jelentett.
- 75 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az a tény, hogy az 1346/2000 rendelet 4. cikkében előírt, az alkalmazandó jogra vonatkozó szabálynak megfelelően az 1999. évi WRPA 11. cikkét a *lex fori concursus* hatálya alá tartozó szabályként kell alkalmazni, egyáltalán nem jelenti azt, hogy e rendelkezés nem tartozna az EUM-Szerződésben biztosított alapvető szabadságokkal való összeegyeztethetőségének vizsgálata alá.
- 76 Ugyanis, bár a fizetéseképtelenségre vonatkozó anyagi jog, mivel nem képezte az uniós jog szintjén harmonizálás tárgyát, jelenleg is nagyrészt a tagállamok hatáskörébe tartozik, a tagállamok azonban e hatáskörüket az uniós jog tiszteletben tartásával kötelesek gyakorolni, ideértve az EUM-Szerződésben biztosított alapvető szabadságokat is.
- 77 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság előadja, az Egyesült Királyságnak a fizetéseképtelenség terén a kivont vagyontárgyakra vonatkozó szabályai a csődbe jutott személy jogait alapvetően kétféle módon védik.
- 78 Az elsőfajta védelmet, amelyet M és társai „arany védelemnek” neveznek, amelyet az 1999. évi WRPA 11. cikke a „jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból” származó jogosultságok számára ír elő, amelyeknek a 2004. évi költségvetési törvény 153. cikke alapján nyilvántartásba vett nyugdíjkonstrukciók, valamint az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „a feltételeknek megfelelő külföldi nyugdíjkonstrukciók” is részét képezik, teljes körű védelmet biztosít, mivel főszabály szerint valamennyi nyugdíjjogosultságot kivonja a csődeljárás körébe tartozó vagyonból, és automatikus, mivel a csődbe jutott személy jogosult erre a kivonásra, amint az érintett konstrukcióra vonatkozó adózási szabályozás szerinti feltételek teljesülnek, még ha az 1999. évi WRPA 11. cikke szerinti védelem keretében egyrészt a „túlzott mértékűnek” tartott járulékokat a vagyonkezelők vissza is téríthetik a csődeljárás körébe tartozó vagyonba, másrészt korlátozottak a konstrukció kezelője által adótartozás kockázata nélkül eszközölhető kifizetések.
- 79 Ezzel szemben a második fajta védelem, amelyet M és társai „bronz védelemnek” neveznek, amelyet az 1999. évi WRPA 12. cikke a „nem jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból” eredő jogokra ír elő, részleges védelem, mivel a nyugdíjjogosultságok a csődeljárás körébe tartozó vagyonból csak a

csődbe jutott és családja jövőbeni szükségletei erejéig vonhatók ki, és diszkrecionális, mivel e kivonást a csődbe jutottnak kell kérnie, és azt vagy a vagyonfelügyelőnek, vagy az e téren diszkrecionális jogkörrel rendelkező bíróságnak végzéssel kell engedélyeznie.

- 80 Ami azt a kérdést illeti, hogy olyan helyzetben, mint amilyenről az alapügyben szó van, az 1999. évi WRPA 11. cikke, azáltal hogy megtagadja a nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való – e rendelkezésben előírt – kivonását, korlátozza-e a letelepedés EUMSZ 49. cikkben rögzített szabadságát, hangsúlyozni kell, hogy e cikk valamely tagállam azon állampolgárai számára, akik valamely másik tagállamban kívánnak önálló vállalkozói tevékenységet folytatni, nemzeti bánásmódot biztosítja, és tilt bármilyen, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést, amely akadályozza az ilyen tevékenység megkezdését és annak gyakorlását. Így tilos a más tagállamok állampolgárai által gyakorolt önálló vállalkozói tevékenység bármely, a valamely tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései által előírt, vagy egy ilyen rendelkezés vagy közigazgatási gyakorlat alkalmazásából eredő zavarása, amely a többi tagállam állampolgáraival szemben a saját állampolgárokhoz képest eltérő bánásmódot valósít meg (lásd ebben az értelemben: 1999. június 8-i Meeusen ítélet C-337/97, EU:C:1999:284, 27. pont).
- 81 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 45. cikkben és a 492/2011 rendelet 7. cikkében szereplő egyenlő bánásmód elve nem csupán az állampolgárságon alapuló, nyílt hátrányos megkülönböztetést tiltja, hanem a hátrányos megkülönböztetés valamennyi leplezett formáját is, ezek ugyanis más megkülönböztető ismérvek alkalmazásával valójában ugyanahhoz az eredményhez vezetnek (2019. október 10-i Krah ítélet, C-703/17, EU:C:2019:850, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 82 Ezen összefüggésben a Bíróság rámutatott, hogy a nemzeti jog valamely rendelkezése, még ha állampolgárság szerinti különbségtétel nélkül alkalmazandó is az összes munkavállalóra, közvetetten hátrányosan megkülönböztetőnek tekintendő, amennyiben jellegénél fogva inkább a más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókat érintheti, mint a belföldi munkavállalókat, és következésképpen fennáll annak a veszélye, hogy különösen az előbbieket hozza hátrányosabb helyzetbe, kivéve ha azt objektív okok igazolják, és az arányos az elérni kívánt céllal (2019. október 10-i Krah ítélet, C-703/17, EU:C:2019:850, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 83 Ahhoz, hogy valamely rendelkezés közvetetten hátrányosan megkülönböztető legyen, nem szükséges, hogy az összes belföldi állampolgárt előnyben részesítse, vagy kizárólag más tagállamok állampolgárait érintse hátrányosan, a belföldi állampolgárokat kivéve (2013. december 5-i Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken ítélet, C-514/12, EU:C:2013:799, 27. pont).
- 84 Ezzel kapcsolatban azt sem szükséges bizonyítani, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezés a gyakorlatban sokkal jelentősebb mértékben érinti a migráns munkavállalókat. Elegendő megállapítani, hogy e rendelkezés alkalmas ilyen hatás kiváltására (2014. december 18-i Larcher ítélet, C-523/13, EU:C:2014:2458, 33. pont; lásd ebben az értelemben: 2020. április 2-i PF és társai ítélet, C-830/18, EU:C:2020:275, 31. és 32. pont).
- 85 Bár az – M érvelésének központjában álló – ítélkezési gyakorlat által kialakított, a jelen ítélet 80–84. pontjában felidézett elvek, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság az alapügy ideiglenes értékelése keretében relevánsnak tekint, többek között vitathatatlanul az 1996. május 23-i O'Flynn ítélet (C-237/94, EU:C:1996:206, 21. pont) nyomán alakult ki a mind az

EUMSZ 45. cikkben, mind a 492/2011 rendelet 7. cikkében szereplő, az egyenlő bánásmódra vonatkozó különös szabály keretében, amelyet tartalmaz, nem kizárólag a migráns munkavállalókra, hanem az EUMSZ 49. cikk keretében *mutatis mutandis* az olyan migráns önálló vállalkozókra is alkalmazandók, mint M (lásd ebben az értelemben: 2019. március 14-i Jacob és Lennertz ítélet, C-174/18, EU:C:2019:205, 23. pont).

- 86 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis a Szerződés személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek összessége annak megkönnyítését szolgálja, hogy az uniós polgárok az Unió egész területén bármilyen szakmai tevékenységet folytathassanak, és azzal ellentétesek az olyan intézkedések, amelyek ezeket az uniós polgárokat hátrányosan érinthetik, amennyiben a származási tagállamuktól eltérő tagállam területén kívánnak tevékenységet folytatni (2006. február 21-i Ritter-Coulais ítélet, C-152/03, EU:C:2006:123, 33. pont; 2008. április 1-jei Gouvernement de la Communauté française és gouvernement wallon ítélet, C-208/06, EU:C:2008:178, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 87 Tekintettel a jelen ítélet 80–84. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatban rögzített elvekre, meg kell állapítani – amint lényegében a kérdést előterjesztő bíróság is tette –, hogy jöllehet az 1999. évi WRPA 11. cikkében foglalt kedvezményből való kizárás a migráns munkavállalókra és a belföldi munkavállalókra megkülönböztetés nélkül alkalmazandó, e rendelkezés jellege miatt, különösen pedig azért, mert e rendelkezés nem teszi lehetővé valamely külföldi nyugdíjkonstrukciónak a csődöt követő jóváhagyását, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, a gyakorlatban a migráns munkavállalókat jelentősen nagyobb arányban érintheti, mint a belföldi munkavállalókat, és következésképpen fennáll annak a veszélye, hogy különösen az előbbieket hozza hátrányosabb helyzetbe, kivéve ha azt objektív okok igazolják, és az arányos az elérni kívánt céllal.
- 88 Ugyanis, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, a belföldi önálló vállalkozók főszabály szerint részesülnek az 1999. évi WRPA 11. cikkében előírt védelemben az Egyesült Királyságban létrehozott és nyugdíjkonstrukciókból eredő, ott szerzett nyugdíjjogosultságaik tekintetében, mivel az Egyesült Királyság adójoga alapján biztosított adókedvezmények miatt e konstrukciókat legtöbbször az Egyesült Királyság költségvetési törvényének 153. cikke alapján kell nyilvántartásba venni, és azokat így az Egyesült Királyságban adózási szempontból jóváhagyják.
- 89 Ezzel szemben az esetek többségében a migráns önálló vállalkozók a származási tagállamukban vagy egy másik tagállamban, amelyben tevékenységet végeztek, adózási célból létrehozott és jóváhagyott, főszabály szerint az Egyesült Királyságban adózási szempontból nem jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságokkal rendelkeznek, így az e konstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságok – figyelembe véve azt is, hogy ugyanezen konstrukciók esetén a csődöt követően nem nyújtható be jóváhagyás iránti kérelem, aminek vizsgálata a bíróság feladata – legtöbbször csak a nem jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióknak az 1999. évi WRPA 12. cikkében előírt védelmében részesülnek, amely egyértelműen korlátozottabb.
- 90 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az ilyen külföldi nyugdíjkonstrukciók kezelői főszabály szerint nem fogják megtenni a szükséges lépéseket, még akkor sem, ha azok önmagukban nem nehezen teljesíthetők, annak érdekében, hogy e konstrukciókat ezen túlmenően az Egyesült Királyságban az egyes kedvezményezettjeik egyéni szükségleteik kielégítése érdekében, az érintett konstrukciónak a 2004. évi költségvetési törvény 153. cikke alapján történő nyilvántartásba vételével, illetve az ahhoz szükséges feltételek teljesítése mellett jóváhagyják, hogy azok az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „feltételeknek megfelelő nyugdíjkonstrukcióvá” váljanak.

- 91 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor jelzi, hogy az olyan külföldi nyugdíjkonstrukcióknak, mint amilyen az alapügyben szerepel, a nyilvántartásba vétele főszabály szerint lehetséges, azonban olyan lépésnek minősül, amely súlyos következményekkel járhat, mivel bizonyos, különösen a konstrukcióból teljesíthető kifizetéseknek az adótartozások felmerülése nélkül történő korlátozással kapcsolatos hátrányokat von maga után.
- 92 E bíróság azt is megjegyzi, hogy bár a gyakorlatban az ahhoz megkövetelt feltételek, hogy az ilyen külföldi nyugdíjkonstrukciókat az ITEPA 308A. cikke értelmében vett „feltételeknek megfelelő nyugdíjkonstrukcióként” lehessen jóváhagyni, nem írják elő a különösen súlyos követelmények tiszteletben tartását, mindazonáltal általában kevés érdek fűződne ahhoz, hogy e konstrukciók kezelői megtehessék a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy e konstrukciók az előírt feltételeknek eleget tegyenek, kivéve ha – amelyről az alapügyben nincs szó – az Egyesült Királyságban letelepedett kedvezményezettek vagy azok javára szándékoznak járulékot fizetni.
- 93 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az 1999. évi WRPA 11. cikke, amennyiben a nyugdíjjogosultságnak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való – főszabály szerint – teljes és automatikus kivonásának kedvezményét azon nyugdíjkonstrukció adózási szempontból történő előzetes jóváhagyásának a követelményétől teszi függővé – abban az esetben is, ha, mint az alapügyben szóban forgó ügyben, az érintett uniós polgár származási tagállamában létrehozott és ott már az uniós polgárnak az Egyesült Királyságban való állandó letelepedését megelőzően jóváhagyott konstrukcióról van szó –, ellentétes az EUMSZ 49. cikkben szereplő egyenlő bánásmód szabályával, ebből kifolyólag a letelepedés szabadságának e rendelkezésben tiltott korlátozását valósítja meg, kivéve ha e korlátozás az uniós jog szempontjából igazolt.
- 94 Ezt a következtetést nem vonják kétségbe a vagyonfelügyelők által előterjesztett érvek.
- 95 Először is el kell utasítani a lényegében a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, és különösen a 2000. január 27-i Graf ítélet (C-190/98, EU:C:2000:49) 24. és 25. pontjára alapított érvet, amely szerint nem állítható, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás alkalmas lenne arra, hogy visszatartsa az önálló vállalkozókat attól, hogy éljenek a letelepedés szabadságával, amennyiben fennáll annak a veszélye, hogy a nyugdíjjogosultságai a fogadó tagállamban későbbi csőd esetén nem részesülnek megfelelő védelemben, mivel e szabadsággal való rendelkezés időpontjában a csőd jövőbeli és hipotetikus esemény, így azt ezen ítélkezési gyakorlat értelmében túlságosan esetleges és közvetett körülménynek kell tekinteni.
- 96 Az uniós polgár által a származási tagállamban szerzett nyugdíjjogosultság fizetéseképtelenség esetén történő megfelelő védelme ugyanis olyan tényező, amelyet ezen polgár figyelembe vehet a más tagállamba való utazásáról szóló döntésénél annak érdekében, hogy ott állandó jelleggel szakmai tevékenységet folytasson, főleg akkor, ha e polgár már szerzett nyugdíjjogosultságot származási tagállamában, vagy egy olyan másik tagállamban, amelyben gazdasági tevékenységet folytatott.
- 97 Következésképpen a gazdasági tevékenységet folytató migráns önálló vállalkozó fizetéseképtelenné válása, bár főszabály szerint jövőbeli és hipotetikus eseménynek minősül abban az időpontban, amikor e munkavállaló a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolja, nem tekinthető túlságosan bizonytalan és közvetett körülménynek annak kizárásához, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés alkalmassá váljon a letelepedés szabadságának korlátozására.

- 98 Másodszor, nem fogadható el az az érvelés sem, amely szerint az a személy, aki önkéntesen költözik egy másik tagállamba annak érdekében, hogy ott csődöt jelentsen, vagy tisztában van az ezen államban valószínűleg bekövetkező fizetéseképtelenségével, semmi esetre sem jogosult arra, hogy az EUM-Szerződés által biztosított alapvető szabadság alapján vitassa e tagállamnak a *lex fori concursus* képező fizetéseképtelenségi rendszerét.
- 99 Ugyanis, még ha feltételezzük is, hogy M-nek az Egyesült Királyságban való letelepedésével szándékában állt többek között vagy elsősorban azért csődöt jelenteni, hogy az Egyesült Királyság csődjoga által biztosított bizonyos olyan előnyökben részesülhessen, mint például a fizetéseképtelenségtől való viszonylag rövid, 12 hónapos határidő, amelyet követően a csődbe jutott főszabály szerint szabadul a csődből, jöllehet e határidő a vagyonfelügyelők szerint Írországból 12 év volt, meg kell állapítani, hogy az ügynek a Bíróság rendelkezésére álló iratai semmilyen olyan bizonyítékot nem tartalmaznak, amelyből M esetében a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vett „joggal való visszaélésre” vagy bármilyen „csalásra” lehetne következtetni (lásd különösen: 1999. március 9-i Centros ítélet, C-212/97, EU:C:1999:126, 24. pont).
- 100 Márpedig nem vitatott, hogy M a fizetéseképtelenségét megelőzően fő érdekeltségei központját ténylegesen Írországból az Egyesült Királyságba helyezte át, miközben egyébként az ilyen döntés valamennyi következményét viselte, ideértve azt is, hogy ezen ország adójogszabályainak hatálya alá tartozik, ami egyébként azzal a következménnyel járt, hogy az 1346/2000 rendelet 3. cikkének megfelelően az Egyesült Királyság bíróságai rendelkeztek joghatósággal az őt érintő fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, és így még a „forum shopping” sem róható fel neki.
- 101 Harmadszor, a vagyonfelügyelők szerint M valamely alapvető szabadságra hivatkozva sem folytathat „cherry pickinget”, amely lehetővé tenné számára, hogy az Egyesült Királyság joga által előírt fizetéseképtelenségi rendszer számára kedvező elemeinek kiválasztásával a számára kedvezőtlenebbek elutasításával „à la carte” csődöt jelentsen, mivel az ilyen megközelítés sértené az 1346/2000 rendelet hatékony érvényesülését.
- 102 E tekintetben, azon kívül, amit a jelen ítélet 75. és 76. pontja már említett, ki kell emelni, hogy bár az 1999. évi WRPA 11. cikke az Egyesült Királyság fizetéseképtelenségre vonatkozó szabályainak szélesebb köréhez tartozik, amelyek közül egyesek kedvezőbbek a csődbe jutott számára, mint másoknak, e rendelkezésnek, mivel a jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságok védelmének a csődbe jut számára az 1999. évi WRPA 12. cikke szerinti, a nem jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságokra alkalmazandó rendszernél nyilvánvalóan előnyösebb rendszerét tartalmazza, önmagában összeegyeztethetőnek kell lennie az alapvető szabadságokkal.
- 103 Negyedszer és utolsósorban el kell utasítani azt az érvelést is, amely szerint az 1999. évi WRPA 11. cikke nem tartozik az EUMSZ 49. cikk hatálya alá, mivel e 11. cikk csak a letelepedés szabadságának gyakorlását, azaz a migráns munkavállaló fizetéseképtelenségének időpontját követően alkalmazandó. Ezenkívül az akadály fennállásának lehetősége nem vonható kétségbe pusztán azon tény miatt, hogy az említett 11. cikk nyilvánvalóan nem volt elrettentő hatású M-re nézve, mivel ő ugyanezen cikk ellenére az Egyesült Királyságban telepedett le.
- 104 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az, hogy a migráns munkavállaló a csődöt követően nem nyújthat be kérelmet annak érdekében, hogy a származási tagállamában vagy valamely másik tagállamban, amelyben gazdasági tevékenységet végzett, jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságainak az 1999. évi WRPA 11. cikkének megfelelően – főszabály szerint

teljes és automatikus módon – a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való kivonására vonatkozó kedvezményben részesüljön, első ránézésre alkalmas arra, hogy az ilyen migráns munkavállaló számára kevésbé vonzóvá tegye azt, hogy letelepedési szabadságával az Egyesült Királyságban való állandó letelepedés által éljen, és nem kell ragaszkodni annak vizsgálatához, hogy az alapügyben szereplő helyzetben M-et e szabályozás fennállása ténylegesen eltántorította-e, vagy sem, az Egyesült Királyságban történő letelepedéstől.

- 105 Ezen túlmenően a Szerződésnek az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgására vonatkozó cikkei az Unió alapvető rendelkezéseinek minősülnek, és e szabadság minden, akár csekély jelentőségű korlátozása tilos (2013. december 5-i Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken ítélet, C-514/12, EU:C:2013:799, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A letelepedés szabadsága korlátozásának fennállásáról

- 106 Amint azt a jelen ítélet 93. pontja említi, az 1999. évi WRPA 11. cikke, amennyiben a nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való – főszabály szerint – teljes és automatikus kivonására vonatkozó kedvezményt azon nyugdíjkonstrukciónak adózási szempontból történő előzetes jóváhagyásának a követelményétől teszi függővé – abban az esetben is, ha, mint az alapügyben szóban forgó ügyben, az érintett uniós polgár származási tagállamában létrehozott és ott már jóváhagyott konstrukcióról van szó – ellentétes az EUMSZ 49. cikkben szereplő egyenlő bánásmód szabályával, ebből kifolyólag a letelepedés szabadságának e rendelkezésben tiltott korlátozását valósítja meg, kivéve ha az ilyen korlátozás uniós jogi szempontból igazolt, amit ebből kifolyólag meg kell vizsgálni.
- 107 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EUM-Szerződésben biztosított alapjogok korlátozásának az igazolása feltételezi, hogy a szóban forgó intézkedés alkalmas az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (2021. február 3-i Fussl Modestraße Mayr ítélet, C-555/19, EU:C:2021:89, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 108 Ezenkívül, mivel az 1999. évi WRPA 11. cikke állampolgárságon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetés miatt megvalósítja a letelepedés szabadságának korlátozását, az ilyen korlátozás csak akkor megengedett, ha objektív módon igazolható, és arányos az elérni kívánt céllal (2019. október 10-i Krah ítélet, C-703/17, EU:C:2019:850, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 109 Mindazonáltal a szóban forgó korlátozás objektív igazolhatóságának vizsgálata lényegében a közérdeken alapuló kényszerítő indokon alapuló esetleges igazolásra vonatkozó vizsgálatnak felel meg, ebből az következik, hogy e két vizsgálatot ugyanúgy kell lefolytatni (lásd ebben az értelemben: 2021. február 3-i Fussl Modestraße Mayr ítélet, C-555/19, EU:C:2021:89, 105. pont).

A letelepedés szabadsága korlátozásának igazolására alkalmas nyomós közérdek fennállásáról

- 110 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság kormánya a jelen eljárás keretében nem terjesztett elő írásbeli észrevételeket, és hogy a vagyonkezelési hivatal iránymutatásaiból az következik, hogy az Egyesült Királyság e hivatala szerint a tagállamokban elismert vagy jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók tekintetében előírja az egyenlő bánásmód kötelezettségét, így az e konstrukciókból eredő jogosultságoknak az 1999. évi WRPA 11. cikke szerint kivonhatóknak kell

lenniük a csődeljárás körébe tartozó vagyonból, ami azt sugallja – amint azt M állítja –, hogy az említett hivatal megítélése szerint az említett egyenlőtlen bánásmód nem igazolható közérdeken alapuló kényszerítő indokokkal.

- 111 Ezenkívül, bár az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a kérdést előterjesztő bíróság nem elemzi konkrétan a szóban forgó korlátozásnak a közérdeken alapuló kényszerítő indokra tekintettel való esetleges igazolását, e bíróság az 1999. évi WRPA 11. cikkének célkitűzésével kapcsolatban megállapítja, hogy a nyugdíjjogosultságokat úgy alakították ki, és azokhoz azért kapcsolódik adókedvezmény, hogy a magánszemélyek pénzügyi támogatásban részesüljenek a jövőbeli nyugdíjuk keretében, nem pedig azért, hogy védjék a hitelezőket a magánszemélyek nyugdíjba vonulása előtti csődje esetére, és e jogosultságokat – a „túlzott mértékűnek” minősített járulékok kivételével – kivonják a csődeljárás körébe tartozó vagyonból.
- 112 E célkitűzésre figyelemmel az Európai Bizottság lényegében azt állítja, hogy közérdeken alapuló kényszerítő indokként figyelembe lehet venni a nyugdíjjogosultságok bizonyos szintjének a csődbe jutott személy részére történő biztosításához kapcsolódó szociálpolitikai célkitűzést annak érdekében, hogy lehetővé váljon számára, hogy megfelelő jövedelemmel rendelkezzen, és így elkerülje azt, hogy terhet jelentsen az állam számára.
- 113 Noha – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – ilyen közérdeken alapuló kényszerítő indok elfogadható, úgy tűnik, hogy azt pontosítani kell az 1999. évi WRPA 11. cikkének a csődbe jutott személy érdekeinek megfelelő védelme és a csődbe jutott személy hitelezőinek az ahhoz fűződő pénzügyi érdekei védelme közötti igazságos egyensúly biztosítása érdekében arra irányuló különös céljára tekintettel, hogy a csődeljárás körébe tartozó vagyonból – legalábbis részben – visszaszerezhessék követelésüket.

A letelepedés szabadsága korlátozásának igazolásáról

- 114 Bár az 1999. évi WRPA 11. cikke által követett, a csődbe jutott személy és hitelezői szükségszerűen konfliktusos érdekeinek kiegyensúlyozott védelmére irányuló célkitűzés nyomós közérdeknek minősülhet annak érdekében, hogy – amint arra a jelen ítélet 107. pontjában már emlékeztetett – a letelepedés szabadságának e nemzeti rendelkezésben foglalt korlátozása igazolható legyen, az is szükséges, hogy az alkalmas legyen az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására.
- 115 Különösen az a kérdés merül fel, hogy a letelepedés szabadságának az 1999. évi WRPA 11. cikkében foglalt korlátozása alkalmas-e az általa elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem lép-e túl az annak eléréséhez szükséges mértéken annyiban, amennyiben e rendelkezés a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való – főszabály szerint – teljes és automatikus kivonást kizárólag az Egyesült Királyságban adózási célból jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságok esetében írja elő, kizárva abból többek között a nem az Egyesült Királyságban, hanem valamely uniós tagállamban – mint például a szóban forgó nyugdíjjogosultsággal rendelkező migráns munkavállaló származási tagállamában – adózási célból jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságokat, amelyekre az 1999. évi WRPA 12. cikke értelmében a csődeljárás körébe tartozó vagyonból történő részleges és diszkrecionális kivonás vonatkozik.
- 116 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy az Unió valamely tagállamában, és nem az Egyesült Királyságban már jóváhagyott nyugdíjkonstrukciók esetében az ilyen nyugdíjkonstrukcióknak az Egyesült Királyság adóhatóságai általi további és előzetes, a

fizetéseképtelenséget megelőző engedélyezésére vonatkozó követelmény, amely feltételnek teljesülnie kell ahhoz, hogy az érintett nyugdíjjogosultságok az 1999. évi WRPA 11. cikke szerint kivonhatók legyenek, arányos-e az e rendelkezés által követett céllal.

- 117 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy ha az ilyen követelmény arra irányulna, hogy a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való kivonást a szabályozott és ellenőrzött nyugdíjkonstrukciókból eredő jogosultságokra korlátozza, e követelmény meghaladhatná a szükséges mértéket, mivel e követelmény azzal a hatással járna, hogy a valamely tagállamban és nem az Egyesült Királyságban adózási célból jóváhagyott nyugdíjkonstrukciókból eredő nyugdíjjogosultságokat kizárná a kivonás lehetőségéből annyiban, amennyiben e konstrukciók szintén szabályozottak és ellenőrzöttek, még ha eltérően is.
- 118 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy fennáll-e összefüggés a nyugdíjkonstrukciók szabályozásával és felügyeletével kapcsolatos adózási szabályok és a szóban forgó nemzeti rendelkezés célja között, amely láthatóan arra irányul, hogy a fizetéseképtelenségi eljárásban igazságos egyensúlyt biztosítson a csődbe jutott személy ahhoz fűződő érdekei, hogy nyugdíjjogosultságai kivonásra kerüljenek a csődeljárás körébe tartozó vagyonból, és a hitelezők ahhoz fűződő érdekei között, hogy e jogosultságok bent maradjanak a csődeljárás körébe tartozó vagyonban.
- 119 Úgy tűnik ugyanis, hogy a nyugdíjkonstrukció adózási szempontból történő jóváhagyására vonatkozó követelmény, mint az ilyen konstrukcióba fizetett járulékok és az abból nyújtott ellátásokhoz kapcsolódó bizonyos adókedvezményekben való részesülés feltétele, látszólag nem kapcsolódik ahhoz, hogy ugyanezen követelményt a csődeljárás keretébe tartozó vagyonból történő, az 1999. évi WRPA 11. cikkében előírt – főszabály szerint – teljes és automatikus kivonásának adózási összefüggéseken kívüli feltételeként írják elő, különösen akkor, ha – mint az alapügyben szereplő helyzetben – a csődbe jutott személy ezen adókedvezmények egyikét sem igényli.
- 120 Másként fogalmazva, még ha az adózással összefüggésben a nyugdíjrendszer jóváhagyására vonatkozó követelmény igazolható is az ahhoz kapcsolódó adókedvezmények korlátozása és ellenőrzése érdekében, ez a logika nem biztos, hogy érvényesül, ha az ilyen követelményt a fizetéseképtelenség sajátos összefüggésében írják elő, különösen a vagyonból kivont vagyontárgyakat meghatározó szabályokra tekintettel.
- 121 Ezenkívül, ha ezen adózási engedélyezési követelmény célja annak biztosítása volt, hogy az a nyugdíjkonstrukció, amelyből a csődbe jutott személy jogosultságai erednek, olyan rendszer legyen, amely bizonyos nyilvánosság tárgyát képezi oly módon, hogy e jogosultságokat ne vonják el visszaélészerűen a csődbe jutott személy hitelezőitől – amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia –, az említett rendelkezés meghaladná a szükséges mértéket, ha megerősítést nyerne, hogy – amint azt a Bizottság állítja – az Egyesült Királyság fizetéseképtelenségre vonatkozó joga előírja, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindításakor a csődbe jutott személynek be kell jelentenie a vagyonfelügyelőknek vagyonának összes eszközét, beleértve azon nyugdíjjogosultságokat, amelyek külföldi nyugdíjkonstrukciókból illethetik meg őt.
- 122 Egyébiránt, ha – amint azt a vagyonfelügyelők állítják – a valamely tagállamban már jóváhagyott külföldi nyugdíjkonstrukció fizetéseképtelenségét megelőzően az Egyesült Királyságban történő jóváhagyási kötelezettség előírásának az lett volna a célja, hogy lehetővé tegye a brit adóhatóságok számára annak ellenőrzését, hogy a szóban forgó nyugdíjrendszer valóban ténylegesen jóváhagyott külföldi nyugdíjkonstrukció-e, az ilyen kötelezettség meghaladhatná a

szükséges mértéket. Ugyanis, ha – mint az alapügyben is – azon tagállam adóhatóságai, amelyben a nyugdíjkonstrukciót létrehozták, írásban és egyértelműen megerősítik, hogy e konstrukciót valóban e tagállam adójogszabályainak megfelelően hagyták jóvá, felesleges lenne az annak biztosítását célzó ellenőrzés előírása, hogy ezen engedélyezésre sor került-e, és aránytalannak tűnne, mivel a tagállamok adóhatóságait is kölcsönös bizalmi kötelezettség terheli.

- 123 Végül az 1999. évi WRPA 11. cikkében foglalt korlátozás akkor is aránytalannak bizonyul, ha – aminek vizsgálata szintén a kérdést előterjesztő bíróság feladata – az adózási szempontból történő jóváhagyás feltételének legkésőbb a csőd bejelentésekor feltétlenül teljesülnie kell, kizárva ezáltal azt, hogy a csődbe jutott személy ezen időpontot követően kérje a szóban forgó külföldi nyugdíjkonstrukció jóváhagyását annak érdekében, hogy az e konstrukcióból eredő jogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból való, e rendelkezés szerinti kivonásával élhessen.
- 124 A fentiek összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami jogi rendelkezés, amely a valamely nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból történő, főszabály szerint teljes és automatikus kivonásával szemben azt a követelményt támasztja, hogy a csőd időpontjában az érintett konstrukció ezen államban adózási szempontból jóváhagyott legyen, amennyiben e követelményt olyan helyzetre írják elő, amelyben egy olyan uniós polgárt megillető nyugdíjjogosultságok, aki a csődjét megelőzően élt a szabad mozgáshoz való jogával, és állandó jelleggel ugyanezen államban telepedett le annak érdekében, hogy ott önálló vállalkozói gazdasági tevékenységet folytasson, a származási tagállamában létrehozott és ott adózási szempontból jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból erednek, kivéve ha az említett nemzeti rendelkezésben szereplő letelepedési szabadság korlátozása közérdeken alapuló kényszerítő okra tekintettel igazolt, alkalmas az általa követett célkitűzés elérésére, és nem haladja meg az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

A költségekről

- 125 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami jogi rendelkezés, amely a valamely nyugdíjkonstrukcióból eredő nyugdíjjogosultságoknak a csődeljárás körébe tartozó vagyonból történő, főszabály szerint teljes és automatikus kivonásával szemben azt a követelményt támasztja, hogy a csőd időpontjában az érintett konstrukció ezen államban adózási szempontból jóváhagyott legyen, amennyiben e követelményt olyan helyzetre írják elő, amelyben egy olyan uniós polgárt megillető nyugdíjjogosultságok, aki a csődjét megelőzően élt a szabad mozgáshoz való jogával, és állandó jelleggel ugyanezen államban telepedett le annak érdekében, hogy ott önálló vállalkozói gazdasági tevékenységet folytasson, a származási tagállamában létrehozott és ott adózási szempontból jóváhagyott nyugdíjkonstrukcióból erednek, kivéve, ha az említett nemzeti rendelkezésben szereplő letelepedési szabadság korlátozása közérdeken alapuló kényszerítő okra tekintettel igazolt, alkalmas az általa követett célkitűzés elérésére és nem haladja meg az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

aláírások